

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 628

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 3 iulie 2025

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
ACTE ALE SENATULUI			
74.	— Hotărâre referitoare la propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității marine în zonele care nu intră sub jurisdicție națională — COM (2025) 173 final	2	
75.	— Hotărâre referitoare la propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/694, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697, (UE) 2021/1.153, (UE) 2023/1.525 și (UE) 2024/795 în ceea ce privește stimularea investițiilor în domeniul apărării în bugetul UE pentru a pune în aplicare Planul „ReArm Europe” — COM (2025) 188 final	2–4	
76.	— Hotărâre referitoare la Pachetul privind inspecția tehnică a autovehiculelor — propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2014/45/UE privind inspecția tehnică periodică a autovehiculelor și a remorcilor acestora și a Directivei 2014/47/UE privind controlul tehnic în trafic al vehiculelor comerciale care circulă în Uniune — COM (2025) 180 final 2025/0097 (COD) — propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind documentele de înmatriculare a vehiculelor și datele privind înmatricularea vehiculelor înregistrate în registrele naționale ale vehiculelor și de abrogare a Directivei 1999/37/CE a Consiliului — COM (2025) 179 final 2025/0096 (COD)	4–5	
77.	— Hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind nivelul de maturitate tehnologică și a pieței vehiculelor grele de transport rutier — COM (2025) 260 final		5–6
78.	— Hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu — Orizont Europa: cercetarea și inovarea, factori centrali ai competitivității — COM (2025) 189 final		6
D E C R E T E			
765.	— Decret privind trecerea în rezervă a unui general de brigadă cu o stea din Ministerul Apărării Naționale		7
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 80 din 25 februarie 2025 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 486 alin. (2) din Codul de procedură civilă			7–8
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
1.743.	— Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind aprobarea Procedurii de trecere în conservare, postutilizare sau abandonare a barajelor — NTLH-033		9–12
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE			
Decizia nr. 175 din 19 mai 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)			13–16

ACTE ALE SENATULUI**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****SENATUL****HOTĂRÂRE****referitoare la propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității marine în zonele care nu intră sub jurisdicție națională — COM (2025) 173 final**

În temeiul dispozițiilor art. 67 și ale art. 148 alin. (2) și (3) din Constituția României, republicată, precum și ale Protocolului nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

în baza Raportului Comisiei pentru afaceri europene nr. LXII/218 din 26.06.2025,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Senatul României constată că propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității marine în zonele care nu intră sub jurisdicție națională — COM (2025) 173 final respectă principiile subsidiarității și proporționalității.

Art. 2. — Senatul României:

1. consideră că:

a) propunerea de directivă are ca scop implementarea obligațiilor care decurg din Acordul BBNJ (Tratatul privind marea liberă), în special obiectivul general al acestuia de a asigura conservarea și utilizarea durabilă ale biodiversității marine din zonele de dincolo de jurisdicțiile naționale;

b) propunerea se va limita la transpunerea strictă a obligațiilor internaționale ale Uniunii Europene în temeiul

acordului BBNJ în ceea ce privește evaluările impactului asupra mediului, resursele genetice marine și anumite aspecte ale obligațiilor privind zonele marine protejate;

c) prin instituirea unui cadru pentru aplicarea uniformă a Acordului în întreaga Uniune Europeană, propunerea va preveni forum shoppingul (căutarea jurisdicției celei mai favorabile) în cadrul UE și, astfel, va accelera procesul de autorizare și va simplifica administrativ procedurile;

2. susține obiectivul propunerii și implementarea obligațiilor care decurg din Acordul BBNJ.

Art. 3. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 30 iunie 2025, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA ABRUDEAN

București, 30 iunie 2025.
Nr. 74.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI**SENATUL****HOTĂRÂRE****referitoare la propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/694, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697, (UE) 2021/1.153, (UE) 2023/1.525 și (UE) 2024/795 în ceea ce privește stimularea investițiilor în domeniul apărării în bugetul UE pentru a pune în aplicare Planul „ReArm Europe” — COM (2025) 188 final**

În temeiul dispozițiilor art. 67 și ale art. 148 alin. (2) și (3) din Constituția României, republicată, precum și ale Protocolului nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

în baza Raportului Comisiei pentru afaceri europene nr. LXII/217 din 25.06.2025,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Senatul României constată că propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/694, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697, (UE) 2021/1.153, (UE) 2023/1.525 și (UE) 2024/795 în ceea ce privește stimularea investițiilor în domeniul apărării în bugetul UE pentru a pune în aplicare Planul „ReArm Europe” — COM (2025) 188 final respectă principiile subsidiarității și proporționalității.

Art. 2. — Senatul României:

1. consideră:

a) de comun acord cu Ministerul Apărării Naționale, că:

(i) în actualul context privind securitatea europeană, caracterizat de instabilitate la granițele UE și de necesitatea creșterii gradului de pregătire operațională a forțelor armate, este salutară propunerea de Regulament ce vizează modificarea mai multor

regulamente aflate în vigoare în vederea facilitării investițiilor în industria de apărare europeană și în capacitățile aferente;

- (ii) pe termen lung, această inițiativă trebuie să vizeze nu doar industria de apărare, ci și eventualele obstacole juridice care pot afecta în mod direct capacitatea operațională a forțelor armate ale statelor membre ale UE;
- (iii) din perspectivă militară, inițiativa este semnificativă atât din punctul de vedere al potențialului său de a consolida baza industrială și tehnologică de apărare europeană (EDTIB), cât și sub aspectul obiectivului său de a asigura o autonomie strategică sporită și o capacitate credibilă de reacție rapidă în fața amenințărilor militare;
- (iv) modificările sunt menite să faciliteze utilizarea fondurilor europene pentru a răspunde nevoilor urgente de apărare ale statelor membre și pentru a permite o planificare strategică coordonată a investițiilor în acest sector;

b) în conformitate cu Ministerul Afacerilor Externe, că:

- (i) propunerea de Regulament constituie parte a răspunsului european la provocările majore ale noului context de securitate, marcat de războiul de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei, și reflectă concluziile Consiliului European extraordinar din 6 martie 2025, care, reamintind Declarația de la Versailles din 11 martie 2022 și Busola strategică pentru securitate și apărare, adoptată la 21 martie 2022, au evidențiat că „Europa trebuie să își asume o mai mare responsabilitate pentru propria sa apărare și să fie mai bine pregătită să acționeze și să facă față în mod autonom provocărilor și amenințărilor imediate și viitoare printr-o abordare de tip 360 de grade”;
- (ii) prin deschiderea instrumentului accelerat al Consiliului European pentru Inovare (CEI) și extinderea la tehnologiile cu dublă utilizare și de apărare, propunerea va promova inovarea și competitivitatea în UE, va consolida baza industrială și tehnologică de apărare europeană (EDTIB) și va oferi IMM-urilor și start-upurilor oportunități de dezvoltare și creștere;
- (iii) propunerea va facilita sinergii crescute între sectorul apărării și alte sectoare, spre exemplu, sectorul digital, permițând finanțarea unor inițiative precum fabricile/gigafabricile de AI, dar și a proiectelor cu dublă utilizare, relevante pentru inovare și competitivitate în domenii precum cercetarea, tehnologia și industria;

c) în congruență cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, că propunerea de Regulament este complementară și sinergică cu pachetul legislativ publicat de Comisia Europeană la 1 aprilie 2025, aferent modificării cadrului de punere în aplicare a fondurilor subsecvente Politicii de coeziune 2021-2027, în contextul evaluării intermediare, doar din perspectiva modificărilor aduse Regulamentului (UE) 2024/795 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP). Platforma Tehnologii strategice pentru Europa urmărește să sprijine UE în reducerea dependențelor strategice și consolidarea competitivității sale în sectoare esențiale, precum tehnologiile digitale, tehnologiile curate și eficiente și biotehnologiile;

2. subliniază:

a) în convergență cu Ministerul Apărării Naționale, că:

- (i) este o inițiativă strategică relevantă, coerentă și oportună, care contribuie la consolidarea autonomiei strategice europene, la îmbunătățirea capacităților de apărare și la stimularea unui ecosistem industrial modern și eficient;

(ii) deși nu introduce mecanisme complet noi, propunerea optimizează arhitectura existentă de finanțare și o adaptează la realitățile din ce în ce mai tensionate ale mediului de securitate;

(iii) pentru România, această inițiativă poate facilita investiții directe în infrastructura cu dublă utilizare, în IMM-uri inovatoare din sectorul apărării și în lanțurile europene de aprovizionare din domeniul apărării; inițiativa poate contribui la întărirea mobilității militare și a interoperabilității în cadrul Flancului Estic, inclusiv prin sinergii cu infrastructurile naționale de transport și logistică;

(iv) din perspectiva îmbunătățirii funcției militare a statelor membre ale UE, inclusiv sub aspectele pregătirii, mobilității și interoperabilității, apreciază ca fiind oportună o eventuală extindere a domeniilor de aplicare ale acestei inițiative (achiziții publice, protecția mediului, sustenabilitatea investițiilor în domeniul apărării, regimul substanțelor chimice, cerințele administrative, navigația și operarea navelor etc.);

(v) statele membre ale UE vor beneficia de o capacitate sporită de planificare și execuție a investițiilor în domeniul apărării, cu o flexibilitate mai mare în utilizarea fondurilor europene și cu acces facil la mecanismele de cofinanțare;

(vi) industria europeană de apărare (inclusiv IMM-urile) va avea acces la resurse financiare substanțiale, predictibile și orientate strategic, contribuind la consolidarea bazei industriale și la creșterea capacității de producție;

(vii) cetățenii europeni vor beneficia indirect de pe urma unui mediu de securitate robust, stabil și autonom, în care capacitatea Uniunii de descurajare și reacție este sporită, în concordanță cu principiile statuate în ProtectEU — noua strategie europeană de securitate internă;

b) pe aceeași linie cu Ministerul Afacerilor Externe, că:

(i) prin creșterea flexibilității în utilizarea bugetului UE se răspunde nevoilor în materie de apărare, ceea ce va duce la o creștere semnificativă a investițiilor în domeniul apărării, în conformitate cu obiectivele Planului „ReArm Europe”;

(ii) prin sprijinirea dezvoltării tehnologiilor de apărare și cu dublă utilizare, propunerea va permite UE să își reducă dependența de furnizorii din afara UE și să își consolideze autonomia strategică, consolidând în cele din urmă baza industrială și tehnologică de apărare europeană (EDTIB);

(iii) propunerea va permite statelor membre să își acopere lacunele în materie de capacități de apărare, să dezvolte pregătirea militară necesară pentru a descuraja în mod credibil agresiunea armată și să consolideze mobilitatea militară pe întregul continent, inclusiv prin dezvoltarea coridoarelor de mobilitate militară; noile rate de prefinanțare și de cofinanțare pentru proiectele de infrastructură de transport cu dublă utilizare ar trebui să servească drept stimulente pentru ca statele membre să transfere resurse din gestiunea partajată în Mecanismul pentru interconectarea Europei, permițând o abordare coordonată a investițiilor în mobilitatea militară în toate statele membre și contribuind la obiectivele Cărții albe privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030;

c) conjugat cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, că:

(i) propunerea de Regulament introduce modificări semnificative în Politica de coeziune a UE, având în vedere că România a decis ca începând cu anul 2024

- să finanțeze priorități STEP din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Fondul pentru o Tranziție Justă (FTJ) și să beneficieze de flexibilitățile aferente acestor priorități;
- (ii) Platforma de Tehnologii strategice pentru Europa, instituită prin Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului mobilizează în prezent fonduri din 11 programe existente ale UE

către tehnologii esențiale, din trei sectoare strategice: tehnologii digitale și inovare tehnologică profundă, tehnologii ecologice și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și biotehnologii; modificarea Regulamentului (UE) 2024/795 prevede stabilirea unui al patrulea sector strategic în STEP axat pe tehnologiile de apărare.

Art. 3. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 30 iunie 2025, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA ABRUDEAN

București, 30 iunie 2025.
Nr. 75.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENATUL

HOTĂRÂRE

referitoare la Pachetul privind inspecția tehnică a autovehiculelor — propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2014/45/UE privind inspecția tehnică periodică a autovehiculelor și a remorcilor acestora și a Directivei 2014/47/UE privind controlul tehnic în trafic al vehiculelor comerciale care circulă în Uniune — COM (2025) 180 final 2025/0097 (COD) — propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind documentele de înmatriculare a vehiculelor și datele privind înmatricularea vehiculelor înregistrate în registrele naționale ale vehiculelor și de abrogare a Directivei 1999/37/CE a Consiliului — COM (2025) 179 final 2025/0096 (COD)

În temeiul dispozițiilor art. 67 și ale art. 148 alin. (2) și (3) din Constituția României, republicată, precum și ale Protocolului nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

în baza Raportului Comisiei pentru afaceri europene nr. LXII/221 din 26.06.2025,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Senatul României constată că Pachetul privind inspecția tehnică a autovehiculelor respectă principiul subsidiarității și, parțial, principiul proporționalității.

Art. 2. — Senatul României:

1. consideră că Pachetul legislativ:

a) oferă instrumentele de politică prin care statele membre pot adapta sistemele naționale de inspecție tehnică la noile realități tehnologice din sectorul auto, asigurând un cadru unitar de verificare a siguranței vehiculelor, combatere a manipulărilor frauduloase și îmbunătățire a schimbului de date, în vederea consolidării siguranței rutiere și protejării mediului în Uniune;

b) oferă instrumentele de politică prin care statele membre pot moderniza sistemele de înmatriculare a vehiculelor, prin digitalizarea documentelor, îmbunătățirea schimbului de date și combaterea fraudelor legate de manipularea kilometrajului și a sistemelor de emisii, sprijinind astfel obiectivele privind siguranța rutieră, transparența pieței auto și mobilitatea durabilă la nivel european;

c) răspunde, în general, așteptărilor părților interesate; cu toate acestea, este necesară ajustarea anumitor prevederi pentru a asigura o implementare eficientă și echilibrată;

d) urmărește armonizarea acestora cu legislația recent adoptată la nivelul Uniunii Europene, digitalizarea informațiilor și introducerea unor cerințe suplimentare menite să sporească siguranța rutieră. Cu toate acestea, anumite prevederi necesită

o analiză detaliată și identificarea unor soluții eficiente, pentru a asigura o implementare adecvată la nivelul statelor membre, fără a genera costuri administrative excesive;

e) constituie un pas semnificativ înainte, din punctul de vedere al noilor norme referitoare la inspecția tehnică periodică, prin extinderea ariei de aplicare și actualizarea procedurilor tehnice, în concordanță cu progresele tehnologice din domeniul vehiculelor rutiere;

f) aduce beneficii semnificative pentru statele membre cu un parc auto mai vechi decât media UE, contribuind la creșterea siguranței rutiere și la îmbunătățirea calității aerului, în special în zonele urbane;

2. salută includerea vehiculelor electrice și hibride în reglementările privind ITP, având în vedere creșterea ponderii acestora în parcul auto. Totodată, intrarea în vigoare a cerințelor noului Regulament (UE) privind sistemele avansate de asistență a conducătorului auto (ADAS) impune o actualizare rapidă a normelor existente;

3. subliniază că:

a) în România sunt deja în vigoare unele prevederi similare, astfel că nu se anticipează o creștere semnificativă a numărului de centre ITP. Totuși, există riscul ca anumite centre, în special IMM-uri, să întâmpine dificultăți în continuarea activității, din cauza costurilor de dotare și instruire. Prin urmare, calendarul de

aplicare trebuie stabilit astfel încât să fie suportabil pentru operatorii economici;

b) se anticipează atât o reacție pozitivă, legată de îmbunătățirea siguranței rutiere și a protecției mediului, cât și o reacție negativă, generată de posibila creștere a costurilor aferente inspecțiilor tehnice și a frecvenței controalelor. Stabilirea unor cerințe clare și a unui calendar realist poate contribui semnificativ la creșterea gradului de acceptare socială;

c) noile norme pot genera beneficii economice, de mediu și în ceea ce privește siguranța rutieră, însă este important ca implementarea acestora să nu implice costuri suplimentare semnificative;

4. atrage atenția asupra următoarelor observații:

a) în ceea ce privește modificarea și completarea Directivei 2014/47/UE se recomandă analizarea atentă a prevederilor referitoare la utilizarea tehnologiei de teledetecție pentru verificarea emisiilor de poluanți atmosferici și fonici (art. 4a);

b) având în vedere lipsa posibilității de verificare metrologică a echipamentelor de teledetecție, măsura prevăzută la art. 4a referitoare la notificarea proprietarului pentru prezentarea la o stație ITP poate fi contestabilă, în special în cazurile în care nu se constată deficiențe în urma verificării, dar costurile sunt suportate de proprietari;

c) în ceea ce privește includerea autoturismelor (M1) și motocicletelor (L) în controlul la distanță, cu un prag de 30% din parcul rutier, se atrage atenția asupra faptului că acest procent este foarte ridicat, iar termenul de implementare este scurt. Implementarea va presupune costuri semnificative, întrucât sistemul va trebui să acopere toate categoriile de vehicule. Se impune clarificarea caracteristicilor tehnice ale aparatelor, a procedurilor de verificare și a limitelor aplicabile, ținând cont inclusiv de nivelul de omologare inițial (de exemplu, normele EURO);

d) pot exista dificultăți legate de asigurarea unui număr suficient de echipamente, de integrarea acestora în

infrastructura rutieră, de riscurile asociate vandalismului, precum și de costurile ridicate de achiziție și întreținere. Probleme similare pot apărea și în cazul echipamentelor necesare pentru măsurarea emisiilor de NOx și a numărului de particule în cadrul inspecțiilor efectuate în trafic;

e) în ceea ce privește evaluarea emisiilor, echipamentele moderne ale autovehiculelor pot crea dificultăți în aprecierea stării tehnice. Astfel, noile prevederi privind verificarea emisiilor de NOx și particule sunt binevenite, dar trebuie însoțite de prevederi tehnice clare privind metodele de măsurare și cerințele aplicabile aparaturii utilizate;

5. recomandă:

a) stabilirea unui termen de implementare mai realist, de aproximativ 5 ani, atât pentru Directiva 2014/47/UE, cât și pentru Directiva 2014/45/UE, în ceea ce privește echipamentele de verificare a emisiilor de NOx și a particulelor;

b) implicarea activă a producătorilor în elaborarea procedurilor și în procesul de formare a inspectorilor, având în vedere provocările legate de accesul la datele tehnice și necesitatea unei instruiți adecvate;

c) stabilirea unor termene de implementare mai flexibile, având în vedere numărul mare de centre ITP din UE (aproximativ 50.000), necesitatea evaluării disponibilității echipamentelor pe piață, accesibilitatea acestora și costurile asociate pentru centrele de inspecție și autorități. Măsura ar putea preveni riscul reducerii numărului de centre autorizate și al prelungirii timpilor de așteptare pentru clienți;

d) ca introducerea certificatului de inspecție digital să fie precedată de o analiză suplimentară, având în vedere că termenul propus pentru tranziția la acest sistem poate fi dificil de respectat. O abordare etapizată, similară celei aplicate pentru certificatul de conformitate electronic, implementat pe parcursul a peste 5 ani, ar putea fi mai eficientă.

Art. 3. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar opinia cuprinsă în prezenta hotărâre se transmite instituțiilor europene.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 30 iunie 2025, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA ABRUDEAN

București, 30 iunie 2025.
Nr. 76.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENATUL

HOTĂRÂRE

referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind nivelul de maturitate tehnologică și a pieței vehiculelor grele de transport rutier — COM (2025) 260 final

În temeiul dispozițiilor art. 67 și ale art. 148 alin. (2) și (3) din Constituția României, republicată, precum și ale Protocolului nr. 1 privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

în baza Raportului Comisiei pentru afaceri europene nr. LXII/219 din 26.06.2025,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — **Senatul României:**

1. consideră că:

a) în conformitate cu angajamentul Uniunii Europene de a deveni neutră din punct de vedere climatic până în 2050, tranziția către vehicule grele cu emisii zero (ZEV — zero-emission vehicle) avansează rapid, dar este în continuare dificilă din cauza marjelor reduse de profit, a capitalului limitat al

întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) și a cotei actuale scăzute a acestor vehicule (doar 2,09% în 2024);

b) decarbonizarea sectorului transporturilor este esențială pentru atingerea obiectivelor climatice ale Uniunii Europene, având în vedere că transporturile generează un sfert din emisiile de gaze cu efect de seră din Uniunea Europeană, ponderea cea mai mare având-o transportul rutier;

c) pentru a atinge obiectivele Uniunii Europene pentru 2030 este esențială o extindere rapidă a vehiculelor electrice cu baterie (BEV — Battery Electric Vehicle) și a infrastructurii de reîncărcare, în paralel cu modernizarea rețelei electrice;

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 30 iunie 2025, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA ABRUDEAN

București, 30 iunie 2025.
Nr. 77.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENATUL

HOTĂRÂRE

referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu — Orizont Europa: cercetarea și inovarea, factori centrali ai competitivității — COM (2025) 189 final

În temeiul dispozițiilor art. 67 și ale art. 148 alin. (2) și (3) din Constituția României, republicată, precum și ale Protocolului nr. 1 privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

în baza Raportului Comisiei pentru afaceri europene nr. LXII/220 din 26.06.2025,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — **Senatul României:**

1. constată că:

a) prezenta comunicare reprezintă o foarte bună oportunitate de consolidare a colaborării în cercetare și inovare la nivel european pentru a răspunde în mod integrat și unitar la provocările actuale, precum și pentru promovarea excelenței științifice în Uniunea Europeană;

b) prezenta comunicare propune crearea unui cadru de cercetare mai integrat la nivel european prin facilitarea mobilității cercetătorilor și a ideilor, contribuind la o mai bună colaborare transnațională, deosebit de importantă în contextul globalizării și creșterii competitivității la nivel global;

2. consideră că:

a) o provocare importantă pentru România o constituie reducerea disparităților dintre statele membre ale Uniunii Europene și dezvoltarea capacităților de cercetare ale acestora;

b) având în vedere importanța contribuției cercetării și inovării la sporirea competitivității, este nevoie de creșterea investițiilor în cercetare și dezvoltare la nivel național, dar și de extinderea măsurilor și a bugetului componentei Widening din Orizont Europa;

3. susține acțiunile propuse privind creșterea competitivității la nivelul Uniunii Europene, prin stimularea cercetării și inovării printr-un set complex de măsuri, printre care merită menționate:

a) investiții consistente în cercetare și inovare prin programe-cadru multianuale, în special Orizont Europa, care să ofere sprijin în toate etapele procesului de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI), de la cercetarea fundamentală la comercializare, facilitând cooperarea dintre sectorul public și cel privat;

2. susține obiectivul comunicării și nevoia de a crește cât mai rapid nivelul de maturitate tehnologică și a pieței vehiculelor grele de transport rutier.

Art. 2. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

b) consolidarea poziției Uniunii Europene în mediul științific prin încurajarea excelenței științifice, competiției și colaborării la nivel european, precum și prin crearea de rețele transnaționale și multidisciplinare care să difuzeze cunoștințe și să transfere tehnologii;

c) sprijinirea inovării industriale prin investiții în tehnologii-cheie, acces îmbunătățit la capital, precum și susținerea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), inclusiv prin facilitarea accesului la finanțare și reducerea barierelor birocratice;

d) promovarea parteneriatelor public-privat și a ecosistemelor de inovare (EIC) și cofinanțarea inițiativelor de parteneriat;

e) încurajarea adoptării tehnologiilor inovatoare de către administrațiile publice, precum și difuzarea rezultatelor cercetării, pentru maximizarea impactului asupra societății și economiei;

f) dezvoltarea capitalului uman prin sprijinirea cercetătorilor și antreprenorilor, facilitarea mobilității și formării acestora, pentru asigurarea unei baze solide de talente în domeniul științei și tehnologiei;

g) simplificarea și îmbunătățirea cadrului administrativ și de reglementare pentru dezvoltarea unui cadru favorabil cercetării și inovării, inclusiv prin modernizarea reglementărilor privind proprietatea intelectuală și managementul competițional;

h) implementarea unor strategii dedicate domeniilor emergente, precum inteligența artificială (AI), biotehnologia, materialele avansate și tehnologiile cuantice, pentru stimularea competitivității în sectoare de vârf.

Art. 2. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 30 iunie 2025, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA ABRUDEAN

București, 30 iunie 2025.
Nr. 78.

D E C R E T E**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****D E C R E T****privind trecerea în rezervă a unui general de brigadă
cu o stea din Ministerul Apărării Naționale**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. b) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare,
având în vedere propunerea ministrului apărării naționale,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 5 iulie 2025, domnul general de brigadă cu o stea Cristurean *Ioan* Ioan-Marian trece în rezervă.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
NICUȘOR-DANIEL DAN

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
ILIE-GAVRIL BOLOJAN

București, 3 iulie 2025.
Nr. 765.

D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****D E C I Z I A N r . 8 0**

din 25 februarie 2025

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 486 alin. (2)
din Codul de procedură civilă**

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Ioana-Codruța Dărăngă.

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 486 alin. (2) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Alexandru Maghiar în Dosarul nr. 3.580/111/CA/2019 — R al Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.289D/2020.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de

neconstituționalitate, având în vedere jurisprudența Curții prin care s-a constatat constituționalitatea textului legal criticat. Dispozițiile legale criticate sunt clare și previzibile, cererile de recurs taxându-se potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Decizia nr. 848/CA/2020-R din 27 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 3.580/111/CA/2019 — R, **Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 486 alin. (2) din Codul de procedură civilă**. Excepția a fost invocată de Alexandru Maghiar într-o cauză având ca obiect soluținarea unui recurs.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că sintagma „conform legii” din cuprinsul dispozițiilor legale criticate este neclară, deoarece nu prevede în mod concret actul normativ la care aceasta trimite, „în vederea stabilirii clare a excepțiilor, pentru respectarea dreptului la liberul acces la justiție”.

6. **Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 486 alin. (2) din Codul de procedură civilă, care au următorul cuprins: „(2) *La cererea de recurs se vor atașa dovada achitării taxei de timbru, conform legii, precum și, dacă este cazul, procura specială, imputernicirea avocațială sau delegația consilierului juridic.*”

11. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 21 — *Accesul liber la justiție*, precum și prevederilor art. 6 — *Dreptul la un proces echitabil* din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că susținerile autorului acesteia nu reprezintă veritabile critici de neconstituționalitate, ci se circumscriu sferei interpretării și aplicării prevederilor criticate, în concret, în speța dedusă judecătii. În ceea ce privește interpretarea și aplicarea legii, Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a reținut că acestea acoperă identificarea normei aplicabile, analiza conținutului său și o necesară adaptare a acesteia la faptele juridice pe care le-a stabilit, iar instanța de judecată este cea care poate dispune de instrumentele necesare pentru a decide

cu privire la aceste aspecte (a se vedea Decizia nr. 838 din 27 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 3 iulie 2009). Totodată, cu privire la modul de reglementare a normelor, Curtea Constituțională, având în vedere principiul generalității legilor, a reținut că poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, sau Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la care se rețin, spre exemplu, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 55, Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59). Întinderea noțiunii de previzibilitate depinde însă, într-o mare măsură, de conținutul textului respectiv, de domeniul la care se referă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Asemenea consecințe nu au nevoie să fie previzibile cu o certitudine absolută. O atare certitudine, oricât de dorită ar fi, este imposibil de realizat și, mai mult, poate da naștere la o rigiditate excesivă a reglementării. Prin urmare, existența unor probleme de interpretare și aplicare a legii este inerentă oricărui sistem de drept, deoarece, în mod inevitabil, normele juridice au un anumit grad de generalitate.

13. Așadar, având în vedere că în prezenta cauză critica formulată vizează modul de interpretare și aplicare a legii în speța dedusă judecătii, soluționarea acesteia excedează competenței Curții Constituționale. Potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea „se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată”, iar nu cu privire la modul de interpretare și aplicare a legii în concret într-o cauză, astfel încât excepția de neconstituționalitate invocată este inadmisibilă.

14. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 486 alin. (2) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Alexandru Maghiar în Dosarul nr. 3.580/111/CA/2019 — R al Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 25 februarie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

privind aprobarea Procedurii de trecere în conservare, postutilizare sau abandonare a barajelor — NTLH-033

Având în vedere Referatul de aprobare nr. DGA/169.828 din 27.02.2025 al Direcției generale ape, luând în considerare avizul Biroului operativ al Comisiei Naționale pentru Siguranța Barajelor și Lucrărilor Hidrotehnice — CONSIB, consemnat în Referatul de avizare nr. 167.097/CONSIB din 20.02.2025,

în temeiul art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 244/2000 privind siguranța barajelor, republicată, cu modificările ulterioare, art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Procedura de trecere în conservare, postutilizare sau abandonare a barajelor — NTLH-033, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția tehnică de specialitate din cadrul autorității publice centrale din domeniul apelor, deținătorii cu orice titlu de baraje, precum și alți factori responsabili din domeniu duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 119/2002 pentru aprobarea Procedurii de trecere în conservare, postutilizare sau abandonare a barajelor — NTLH-033, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 427 din 19 iunie 2002, se abrogă.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Mircea Fechet

București, 23 iunie 2025.
Nr. 1.743.

ANEXĂ

PROCEDURĂ

de trecere în conservare, postutilizare sau abandonare a barajelor — NTLH-033

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1. — (1) În conformitate cu prevederile art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 244/2000 privind siguranța barajelor, republicată, cu modificările ulterioare, trecerea în conservare, postutilizarea sau abandonarea unui baraj se realizează prin grija și cu responsabilitatea deținătorilor cu orice titlu ai acestor construcții.

(2) În cazul trecerii în conservare, postutilizare sau abandonare a unui baraj, deținătorul cu orice titlu asigură întocmirea unei documentații distincte care să stabilească soluțiile tehnice, lucrările și măsurile necesare generate de scopul intervențiilor asupra construcției, cu menținerea sau îmbunătățirea stării de siguranță a populației, obiectivelor socioeconomice, mediului, proprietății.

(3) Conservarea, postutilizarea sau abandonarea unui baraj se realizează cu respectarea legislației specifice sistemului calității în construcții, gospodăririi apelor, protecției mediului etc.

Art. 2. — Deținătorii cu orice titlu au responsabilitatea realizării tuturor studiilor, investigațiilor, documentațiilor tehnice, lucrărilor și măsurilor de trecere în conservare, postutilizare sau

abandonare, pentru păstrarea sau schimbarea categoriei de folosință posibilă a construcției sau pentru desființarea sau demolarea acesteia.

Art. 3. — (1) Trecerea în conservare se referă la barajele în construcție oprite temporar la diverse stadii ale execuției sau la barajele existente cu probleme de siguranță sau care nu mai pot asigura folosințele, în toate cazurile fiind necesară păstrarea construcțiilor în anumite condiții până la reluarea lucrărilor pentru finalizarea acestora sau până la refacerea condițiilor de siguranță și reluarea exploatarei, după caz.

(2) În cazul depozitelor de deșeuri industriale aflate sub incidența legislației siguranței barajelor la care s-au sistat depunerile, iar lucrările de închidere și ecologizare nu au fost demarate în termen de 2 ani, deținătorul cu orice titlu al acestora declanșează trecerea în conservare a acestor obiective, conform prezentei proceduri.

(3) Trecerea în conservare impune aplicarea unui ansamblu de soluții tehnice, lucrări și măsuri care să asigure, în perioada de conservare, integritatea și siguranța construcției, precum și menținerea stării de siguranță a populației, a obiectivelor socioeconomice, a mediului și a proprietății.

(4) Soluțiile tehnice, lucrările și măsurile necesare conservării în siguranță se realizează prin grija deținătorului cu orice titlu al barajului.

Art. 4. — (1) Postutilizarea se referă la barajele cu sau fără punere în funcțiune, indiferent de atingerea duratei normate de funcționare, care pot fi folosite în continuare în alte scopuri decât cele pentru care au fost realizate inițial.

(2) Postutilizarea impune aplicarea unui ansamblu de soluții tehnice, lucrări și măsuri care să asigure noua funcționalitate a barajului în condiții de siguranță, precum și menținerea stării de siguranță a populației, a obiectivelor socioeconomice, a mediului și a proprietății.

(3) Soluțiile tehnice, lucrările și măsurile necesare postutilizării în siguranță se realizează prin grija deținătorului cu orice titlu al barajului. În cazul schimbării folosinței/folosințelor barajului, deținătorul cu orice titlu poate încheia acorduri de asociere cu titularii de investiție sau cu beneficiarii noilor folosințe pentru realizarea măsurilor sus-menționate, conform prevederilor legale.

Art. 5. — (1) În sensul prezentei proceduri, abandonarea unui baraj nu reprezintă părăsirea acestuia de către deținătorul cu orice titlu și neasumarea obligațiilor privind menținerea stării de siguranță a acestuia.

(2) Abandonarea se referă la barajele care nu mai pot fi exploatate în siguranță, trecute în conservare sau postutilizate, prin decizii ale autorităților, ca urmare a riscului semnificativ pe care îl prezintă aceste lucrări asupra populației, obiectivelor socioeconomice, mediului sau proprietății.

(3) Abandonarea poate fi, de asemenea, decisă de deținătorul cu orice titlu în următoarele situații:

a) în cazul în care barajul induce un risc semnificativ asupra populației, obiectivelor socioeconomice, mediului sau proprietății;

b) în cazul în care se constată ineficiența economică a construcției și/sau amenajării din care face parte;

c) în cazul unor modificări ale schemei de amenajare din care face parte barajul și care presupun desființarea sau demolarea acestuia.

(4) Abandonarea impune aplicarea unui ansamblu de soluții tehnice, lucrări și măsuri pentru demolarea totală sau parțială a construcției, urmate de lucrări și măsuri de reconstrucție ecologică, care să asigure scurgerea liberă a debitelor lichide și solide, inclusiv a apelor mari, în secțiunea barată inițial.

(5) Soluțiile tehnice, lucrările și măsurile necesare abandonării barajelor se realizează prin grija deținătorului cu orice titlu și trebuie să elimine efectul de biefare artificială creat de lucrarea de barare care se demolează.

(6) În cazul barajelor fără deținător, obligațiile prevăzute la alin. (4) revin autorităților publice locale, care au obligația de preluare a barajelor fără deținător, în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 244/2000, republicată, cu modificările ulterioare.

CAPITOLUL II

Procedura de trecere în conservare a barajelor și de reluare a execuției pentru barajele aflate în conservare

Art. 6. — (1) Trecerea în conservare a barajelor încadrate în categoriile de importanță A și B se propune de către deținătorii cu orice titlu și se aprobă prin acordul de funcționare în siguranță emis de autoritatea publică centrală din domeniul apelor, pe baza avizului Comisiei centrale de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor încadrate în categoriile de importanță A și B.

(2) Pentru barajele încadrate în categoriile de importanță C și D, trecerea în conservare se aprobă prin acordul de

funcționare în siguranță emis de către Administrația Națională „Apele Române”, în cazul barajelor din administrare, respectiv de către administrațiile bazinale de apă, pentru barajele altor deținători cu orice titlu, în baza avizului comisiilor teritoriale de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor încadrate în categoriile de importanță C și D, în funcție de localizarea barajului propus pentru conservare.

Art. 7. — Pentru trecerea în conservare a barajelor sunt necesare următoarele:

a) un referat tehnic privind barajul, care conține informații referitoare la stadiul atins de lucrările la baraj, starea de siguranță a acestuia, precum și alte aspecte relevante privind trecerea în conservare, întocmit de către un expert certificat de autoritatea publică centrală din domeniul apelor pentru evaluarea siguranței barajelor în funcție de categoria de importanță a obiectivului analizat, ținând seama de datele tehnice cuprinse în documentațiile de verificare a calității lucrărilor executate până la acea dată;

b) o documentație tehnică de proiectare pentru trecerea în conservare a barajului, care să cuprindă, în prealabil, lucrările și măsurile prin care se asigură condițiile de siguranță privind construcțiile existente înaintea trecerii în conservare. Documentația se întocmește de către o societate specializată în domeniu pentru acest tip de lucrări și ia în considerare referatul tehnic privind barajul, întocmit de expertul tehnic certificat, prevăzut la lit. a). Documentația conține, în mod obligatoriu, programul de urmărire a comportării în timp (monitorizare) a barajului trecut în conservare, valabil pe toată durata conservării, inclusiv a pregătirii acesteia;

c) referatul de expertizare-avizare pentru documentația tehnică de proiectare pentru trecerea în conservare a barajului, întocmit de către un expert certificat de autoritatea publică centrală din domeniul apelor pentru evaluarea siguranței barajelor în funcție de categoria de importanță a obiectivului analizat;

d) avizarea referatului de expertizare-avizare în vederea emiterii acordului de funcționare în siguranță, conform Ordinului ministrului apelor și protecției mediului nr. 105/2003 privind aprobarea Instrucțiunilor de organizare și funcționare a comisiilor de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor, NTLH-040, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 8. — (1) Pe toată perioada de conservare a barajului, deținătorul cu orice titlu este responsabil de urmărirea comportării în timp și de siguranța lucrărilor aflate în conservare.

(2) Deținătorul cu orice titlu prezintă rapoarte anuale de comportare a barajului aflat în conservare la comisia de avizare centrală sau teritorială, în funcție de categoria de importanță a lucrării.

(3) Barajele existente aflate în conservare rămân în evidențele Registrului național al barajelor din România — *REBAR* și sub incidența legislației siguranței barajelor.

Art. 9. — (1) Reluarea execuției pentru barajele aflate în conservare încadrate în categoriile de importanță A și B se face la solicitarea deținătorului cu orice titlu și se aprobă prin acordul de funcționare în siguranță emis de autoritatea publică centrală din domeniul apelor, în baza avizului Comisiei centrale de avizare în cazul documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor încadrate în categoriile de importanță A și B.

(2) În cazul barajelor încadrate în categoriile de importanță C și D, aflate în conservare, reluarea execuției acestora se face la solicitarea deținătorului cu orice titlu și se aprobă prin acordul

de funcționare în siguranță emis de către Administrația Națională „Apele Române” în cazul barajelor din administrare, respectiv de către administrațiile bazinale de apă, pentru barajele altor deținători, în baza avizului comisiilor teritoriale de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor încadrate în categoriile de importanță C și D, în funcție de localizarea barajului aflat în conservare.

Art. 10. — Acordul de funcționare în siguranță și, respectiv, avizul prevăzute la art. 6 și 9 se obțin de către deținătorul cu orice titlu al barajului, în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului apelor și protecției mediului nr. 105/2003, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL III

Procedura de postutilizare a barajelor

Art. 11. — (1) Postutilizarea barajelor încadrate în categoriile de importanță A și B se propune de către deținătorii cu orice titlu și se aprobă prin acordul de funcționare în siguranță emis de autoritatea publică centrală din domeniul apelor, pe baza avizului Comisiei centrale de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor încadrate în categoriile de importanță A și B.

(2) Pentru barajele încadrate în categoriile de importanță C și D postutilizarea se aprobă prin acordul de funcționare în siguranță emis de către Administrația Națională „Apele Române”, în cazul barajelor din administrare, respectiv de către administrațiile bazinale de apă, pentru barajele altor deținători cu orice titlu, în baza avizului comisiilor teritoriale de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor încadrate în categoriile de importanță C și D, în funcție de localizarea barajului propus pentru postutilizare.

(3) Acordul și avizul prevăzute la alin. (1) și (2) se obțin de către deținătorul cu orice titlu al barajului, în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului apelor și protecției mediului nr. 105/2003, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 12. — Postutilizarea barajelor se poate realiza cu sau fără modificarea parțială sau totală a construcției principale, a amenajării hidrotehnice sau a schemei de amenajare.

Art. 13. — Pentru postutilizarea barajelor sunt necesare următoarele:

a) un referat tehnic privind barajul, care conține informații referitoare la situația actuală a construcției, starea de siguranță, precum și alte aspecte relevante privind postutilizarea, întocmit de către un expert certificat de autoritatea publică centrală din domeniul apelor pentru evaluarea siguranței barajelor în funcție de categoria de importanță a obiectivului analizat;

b) o documentație tehnică de proiectare pentru postutilizarea barajului, care să cuprindă, în prealabil, lucrările și măsurile prin care se asigură condițiile de siguranță privind construcțiile existente înaintea trecerii la postutilizare. Documentația se întocmește de către o societate specializată în domeniu pentru acest tip de lucrări și ia în considerare referatul tehnic privind barajul, întocmit de expertul tehnic certificat, prevăzut la lit. a). Documentația conține, în mod obligatoriu, programul de urmărire a comportării în timp (monitorizare) a barajului trecut la postutilizare, valabil pentru întreaga perioadă în care prezența structurii poate induce situații de risc pentru populație, obiective socioeconomice, mediu sau proprietate;

c) referatul de expertizare-avizare pentru documentația tehnică de proiectare pentru postutilizarea barajului, întocmit de către un expert certificat de autoritatea publică centrală din domeniul apelor pentru evaluarea siguranței barajelor în funcție de categoria de importanță a obiectivului analizat;

d) avizarea referatului de expertizare-avizare în vederea emiterii acordului de funcționare în siguranță, conform Ordinului ministrului apelor și protecției mediului nr. 105/2003, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 14. — (1) În cazul depozitelor de deșuri industriale aflate sub incidența legislației siguranței barajelor, postutilizarea acestora se poate iniția numai după finalizarea lucrărilor de închidere și ecologizare, conform unei documentații tehnice care precedă documentația prevăzută la art. 13 lit. b) și care se avizează în vederea emiterii acordului de funcționare în siguranță, conform Ordinului ministrului apelor și protecției mediului nr. 105/2003, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În cazul depozitelor care se postutilizează prin transformarea lor în sursă de materii prime pentru reprocesare nu mai sunt obligatorii închiderea și ecologizarea acestora pe baza documentației tehnice prevăzute la alin. (1).

Art. 15. — (1) Deținătorul cu orice titlu este responsabil de urmărirea comportării în timp și de siguranța lucrărilor în condițiile prevăzute la art. 13 lit. b).

(2) În condițiile prevăzute la art. 13 lit. b), deținătorul cu orice titlu al barajului trecut în postutilizare prezintă rapoarte anuale de comportare a construcțiilor la comisia de avizare centrală sau teritorială, în funcție de categoria de importanță a lucrării.

(3) În cazul schimbării folosinței/folosințelor barajului la postutilizare, deținătorul cu orice titlu poate încheia acorduri cu titularii de investiție sau cu beneficiarii noilor folosințe, în condițiile legii, pentru ca aceștia să asigure monitorizarea pe perioada de postutilizare, inclusiv întocmirea și prezentarea rapoartelor prevăzute la alin. (2).

(4) În funcție de gradul de intervenție asupra barajului inițial, la postutilizare, acesta poate fi eliminat din evidențele REBAR și de sub incidența legislației siguranței barajelor.

CAPITOLUL IV

Procedura de abandonare a barajelor

Art. 16. — (1) Abandonarea barajelor încadrate în categoriile de importanță A și B se propune de către deținătorii cu orice titlu și se aprobă prin acordul de funcționare în siguranță emis de autoritatea publică centrală din domeniul apelor, pe baza avizului Comisiei centrale de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor încadrate în categoriile de importanță A și B.

(2) Pentru barajele încadrate în categoriile de importanță C și D, abandonarea se aprobă prin acordul de funcționare în siguranță emis de către Administrația Națională „Apele Române” în cazul barajelor din administrare, respectiv de către administrațiile bazinale de apă, pentru barajele altor deținători cu orice titlu, în baza avizului comisiilor teritoriale de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor încadrate în categoriile de importanță C și D, în funcție de localizarea barajului propus pentru abandonare.

Art. 17. — Se poate propune abandonarea barajelor în următoarele situații:

a) ca urmare a solicitării deținătorului cu orice titlu al barajului, atunci când acesta este singurul beneficiar al folosințelor asigurate;

b) ca urmare a solicitării deținătorului cu orice titlu și cu acceptul beneficiarilor folosințelor, alții decât deținătorul, inclusiv al reprezentanților comunităților protejate la inundații de amenajarea hidrotehnică realizată de baraj;

c) ca urmare a solicitării deținătorului cu orice titlu, în cazul unor soluții de modernizare a amenajării hidrotehnice;

d) ca urmare a solicitării deținătorului cu orice titlu, în cazul unor proiecte de postutilizare;

e) ca urmare a dispoziției autorităților competente, în urma unor expertize conform legislației siguranței barajelor sau sistemului calității în construcții, realizate de experți certificați, din care rezultă că nu se pot îndeplini exigențele de performanță necesare conform legislației în vigoare, barajul respectiv reprezentând un factor de risc inacceptabil pentru populație, obiective socioeconomice, mediu sau proprietate. Situația se aplică și în cazul barajelor fără deținător, pe baza unor evaluări privind starea barajului care pot fi realizate de experți certificați, specialiști sau de personalul tehnic propriu al Administrației Naționale „Apele Române”;

f) prin hotărâri judecătorești definitive sau pe cale administrativă, după caz, conform prevederilor art. 32 și 33 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 18. — Pentru abandonarea barajelor sunt necesare următoarele:

a) expertiza cea mai recentă privind siguranța barajului întocmită, conform prevederilor legale, de un expert certificat de autoritatea publică centrală din domeniul apelor pentru categoria de importanță a barajului analizat. În cazul unor evenimente care au afectat starea de siguranță a unui baraj (incidente, avarii sau accidente), un expert certificat de autoritatea publică centrală din domeniul apelor întocmește un referat tehnic privind evenimentul și efectele acestuia asupra barajului, conform competențelor. Expertizele sau referatele tehnice trebuie să recomande abandonarea barajului din cauza neîndeplinirii exigențelor de performanță și a criteriilor de siguranță prevăzute de legislația în vigoare;

b) o documentație tehnică de proiectare pentru abandonarea barajului, întocmită de o societate specializată în domeniu pentru acest tip de lucrări, care ia în considerare expertiza sau referatul tehnic privind siguranța barajului prevăzute la lit. a). Documentația conține, în mod obligatoriu, programul de urmărire a comportării în timp (monitorizare) a barajului pe perioada lucrărilor de abandonare, valabil pentru întreaga perioadă a lucrărilor. Vor fi urmărite aspecte privind siguranța construcțiilor și a instalațiilor, a personalului propriu, a populației din zona potențial afectată, a obiectivelor socioeconomice, a mediului și a proprietății;

c) referatul de expertizare-avizare pentru documentația tehnică de abandonare întocmit de către un expert certificat de autoritatea publică centrală din domeniul apelor pentru evaluarea siguranței barajelor, în funcție de categoria de importanță a obiectivului analizat;

d) avizarea referatului de expertizare-avizare în vederea emiterii acordului de funcționare în siguranță, conform Ordinului ministrului apelor și protecției mediului nr. 105/2003, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 19. — (1) Pe toată perioada lucrărilor de abandonare a barajului, deținătorul cu orice titlu este responsabil de urmărirea comportării în timp și de siguranța construcțiilor hidrotehnice, a personalului, a populației, a obiectivelor socioeconomice, a mediului și a proprietății.

(2) În cazul în care lucrările de abandonare au o durată mai mare de un an de la începerea acestora, deținătorul cu orice titlu prezintă rapoarte anuale de informare privind stadiul lucrărilor și menținerea condițiilor de siguranță la comisia de avizare centrală sau teritorială, în funcție de categoria de importanță a lucrării.

(3) Barajul aflat în procedură de abandonare se păstrează în evidențele REBAR și sub incidența legislației siguranței barajelor până la finalizarea procedurii.

CAPITOLUL V Dispoziții finale

Art. 20. — Referatul de expertizare-avizare pentru documentațiile tehnice de proiectare privind trecerea în conservare, postutilizare sau abandonare a barajelor, care se avizează în vederea emiterii acordului de funcționare în siguranță, are următorul conținut general orientativ, care se poate adapta în funcție de specificul lucrării și documentației:

I. piese scrise:

1. obiectul referatului de expertizare-avizare;
 2. date generale privind construcțiile, amenajarea și schema de amenajare;
 3. date generale privind investiția propusă (trecere în conservare, postutilizare sau abandonare):
 - 3.1. date generale, necesitatea realizării investiției;
 - 3.2. date privind amplasamentul și condițiile naturale;
 - 3.3. prevederi generale privind investiția;
 - 3.4. clasa și categoria de importanță, conform normativelor naționale în vigoare;
 - 3.5. alte prevederi ale documentației tehnice, inclusiv urmărirea comportării în timp (monitorizarea);
 4. criterii de proiectare, standarde și norme de proiectare utilizate;
 5. analiza critică a documentației de proiectare:
 - 5.1. siguranța hidraulică (la ape mari);
 - 5.2. siguranța structurală (rezistență, stabilitate);
 - 5.3. programul de urmărire a comportării în timp;
 6. recomandări;
 7. concluzii;
- II. piese desenate (anexe grafice).

Art. 21. — În cazul în care deținătorul cu orice titlu al barajului propus pentru trecere în conservare, postutilizare sau abandonare nu are competența necesară analizei referatului tehnic prevăzut la art. 7 lit. a) și art. 13 lit. a) sau expertizei, respectiv referatului tehnic privind evenimentul prevăzute la art. 18 lit. a), acesta poate solicita ca referatul tehnic să fie analizat și avizat de Comisia centrală de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor încadrate în categoriile de importanță A și B, respectiv de către una dintre comisiile teritoriale de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor încadrate în categoriile de importanță C și D, în funcție de localizarea barajului.

Art. 22. — Prevederile prezentei proceduri sunt obligatorii pentru toți deținătorii cu orice titlu de baraje pentru retenții de apă, de diguri și baraje care realizează depozite de deșeuri industriale, precum și de alte lucrări hidrotehnice incluse în categoria barajelor, indiferent de mărimea și gradul de risc asociat acestora.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 175

din 19 mai 2025

Dosar nr. 2.686/1/2024

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Irina Alexandra Boldea	— judecător la Secția I civilă
Mihai Andrei Negoescu-Gândac	— judecător la Secția I civilă
Daniel Marian Drăghici	— judecător la Secția I civilă
Liviu Eugen Făget	— judecător la Secția I civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Diana Manole	— judecător la Secția a II-a civilă
Marcela Marta Iacob	— judecător la Secția a II-a civilă
Ionel Florea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Dumitrache	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Bogdan Cristea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ramona Maria Gliga	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Iulia Craiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.686/1/2024, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Elena Adriana Stamatescu, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 288/121/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat, conform art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nefiind formulate puncte de vedere de către părți.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Prin Încheierea din 7 noiembrie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 288/121/2023, Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție, în temeiul art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024*), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind următoarea chestiune de drept:

În interpretarea dispozițiilor art. 111 și 134 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, timpul afectat pauzei de masă, neinclus în programul zilnic de 8 ore, poate fi considerat timp de muncă sau muncă suplimentară, dacă angajatorul nu a prevăzut acest timp de pauză în contractul individual de muncă, ci doar în regulamentul intern, fără a descrie în mod explicit modalitatea de exercitare a pauzei de masă, iar angajatul este în incinta unității angajatorului și la dispoziția acestuia.

II. Dispozițiile legale care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

8. Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul muncii*):

„Art. 111. — (1) Timpul de muncă reprezintă orice perioadă în care salariatul prestează munca, se află la dispoziția angajatorului și își îndeplinește sarcinile și atribuțiile, conform prevederilor contractului individual de muncă, contractului colectiv de muncă aplicabil și/sau ale legislației în vigoare.

(2) Programul de muncă reprezintă modelul de organizare a activității, care stabilește orele și zilele când începe și când se încheie prestarea muncii.

(3) Modelul de organizare a muncii reprezintă forma de organizare a timpului de muncă și repartizarea sa în funcție de un anumit model stabilit de angajator.”

„Art. 134. — (1) În cazurile în care durata zilnică a timpului de muncă este mai mare de 6 ore, salariații au dreptul la pauză de

masă și la alte pauze, în condițiile stabilite prin contractul colectiv de muncă aplicabil sau prin regulamentul intern.

(2) Tinerii în vârstă de până la 18 ani beneficiază de o pauză de masă de cel puțin 30 de minute, în cazul în care durata zilnică a timpului de muncă este mai mare de 4 ore și jumătate.

(3) Pauzele, cu excepția dispozițiilor contrare din contractul colectiv de muncă aplicabil și din regulamentul intern, nu se vor include în durata zilnică normală a timpului de muncă.”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept supusă interpretării

9. Prin Cererea înregistrată cu nr. 288/121/2023 pe rolul Tribunalului Galați, reclamantii au solicitat, în contradictoriu cu pârâta Compania Națională de Căi Ferate „C.F.R.” — Sucursala Regională de Căi Ferate Galați:

— să se constate că orele afectate pauzei de masă și efectuate în plus de către reclamantii reprezintă ore suplimentare ce trebuie plătite conform contractelor individuale de muncă, regulamentul de ordine interioară și contractului colectiv de muncă;

— plata drepturilor salariale pentru fiecare reclamant în parte, aferente muncii suplimentare peste timpul normal de muncă de 8 ore zilnic, potrivit condiții zilnice de prezență, în perioada 19.01.2020-30.12.2022, timp afectat intervalului pauzei de masă, sume actualizate cu indicele de inflație la data plății;

— obligarea pârâtei la calcularea și virarea contribuției de asigurări sociale aferente drepturilor salariale solicitate, precum și la plata cheltuielilor de judecată.

10. Prin Sentința civilă nr. 486 din 28 mai 2024, prima instanță a admis acțiunea, arătând că, în cazul reclamantilor, durata muncii este de 8 ore pe zi, respectiv 40 de ore pe săptămână, iar programul de lucru se desfășoară între orele 7:30-16:00, aspecte necontestate de niciuna dintre părți.

11. Conflictul de natură juridică se circumscrie modalității de calificare a perioadei de 30 de minute cu care este depășită durata muncii prevăzută în contractele individuale de muncă, respectiv dacă reprezintă ore suplimentare sau timp de repaus.

12. În acest sens, a reținut incidența în cauză a dispozițiilor art. 111 și 134 din Codul muncii, precum și reglementările comunitare, respectiv Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru (*Directiva 2003/88/CE*), care, la art. 2, cuprinde definiții proprii ale noțiunilor de „timp de lucru” și „perioadă de repaus”. Astfel, „timp de lucru” semnifică orice perioadă în care lucrătorul se află la locul de muncă, la dispoziția angajatorului și își exercită activitatea sau funcțiile, în conformitate cu legislațiile și practicile naționale, iar prin „perioadă de repaus” se înțelege orice perioadă care nu este timp de lucru.

13. Prima instanță a procedat la aplicarea dispozițiilor legale naționale cu luarea în calcul a principiilor enunțate în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, în vederea stabilirii naturii juridice a perioadei de 30 de minute cu care este depășită durata muncii prevăzută în contractele individuale de muncă ale reclamantilor, apreciind că perioada de 30 de minute în discuție reprezintă timp de lucru, respectiv muncă suplimentară, prin raportare la programul de lucru exercitat.

14. Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâta, susținând, în esență, că cele 30 de minute nu fac parte din durata timpului de lucru și, pe cale de consecință, nu reprezintă muncă suplimentară.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

15. Completul de judecată al instanței de trimitere a apreciat că sunt incidente dispozițiile art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, deoarece procesul de față privește stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, având în vedere că pârâta este o societate pe acțiuni ce desfășoară

activități de interes public național în scopul realizării transportului feroviar public, conform art. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 581/1998 privind înființarea Companiei Naționale de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A. prin reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, cu modificările și completările ulterioare (*Hotărârea Guvernului nr. 581/1998*), al cărei buget de venituri și cheltuieli este aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 492/2024 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2024 al Companiei Naționale de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (*Hotărârea Guvernului nr. 492/2024*), iar statul român este unicul acționar conform art. 1 și 2 din Hotărârea Guvernului nr. 581/1998.

16. Chestiunea litigioasă vizează stabilirea — în raport cu dispozițiile art. 111 și 134 din Codul muncii — a naturii juridice a pauzei de 30 de minute (neprevăzută în contractele individuale de muncă) peste programul de lucru de 8 ore, pauză stabilită doar prin regulamentul intern al societății, din cauza amplasării locului desfășurării activității, salariații rămânând la locul de muncă, în incinta unității și la dispoziția angajatorului pe timpul acestei pauze de masă.

17. Din verificările efectuate a rezultat că problema de drept menționată nu face obiectul unui recurs în interesul legii și nici al unei sesizări pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, aflate în curs de soluționare.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

18. Părțile au apreciat că în cauză este aplicabilă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 și, prin urmare, se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

19. Astfel, apelanta-pârâta a învederat calitatea reclamantilor de salariați ai Companiei Naționale de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A. — Sucursala Regională de Căi Ferate Galați — societate aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, care este asimilată autorităților publice, conform art. 2 alin. (1) lit. b) teza finală din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, ce desfășoară activități de interes public național în scopul realizării transportului feroviar public, potrivit art. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 581/1998, și al cărei buget de venituri și cheltuieli este aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 492/2024.

20. A mai arătat apelanta-pârâta că soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a chestiunii de drept.

21. Intimații-reclamantii au susținut că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, întrucât există practică neunitară la nivelul curților de apel din țară, iar soluționarea cererii de chemare în judecată depinde de lămurirea de către instanța supremă a naturii juridice a celor 30 de minute care depășesc durata de 8 ore de muncă pe zi, timp în care salariații sunt la dispoziția angajatorului și îndeplinesc sarcinile conform contractului de muncă.

22. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nu au fost formulate puncte de vedere de către părți.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

23. Completul de judecată al instanței de trimitere a arătat că pauza de masă nu este obligatorie, ci facultativă, însă, fiind un drept acordat în favoarea salariaților, numai aceștia pot să renunțe la pauza de masă.

24. Acordarea de către angajator a pauzei de masă este condiționată de perioada totală a timpului zilnic de muncă. Legiuitorul reglementează doar principiul acordării pauzei, pe durata executării programului de lucru, în scopul declarat ca salariații să poată să mănânce.

25. Instanța de sesizare a reținut ca fiind incidente în cauză dispozițiile art. 111, 112, 120 și 134 din Codul muncii.

26. Totodată, a arătat că, potrivit Directivei 2003/88/CE, *timpul de lucru* semnifică orice perioadă în care lucrătorul se află la locul de muncă la dispoziția angajatorului și își exercită activitatea sau funcțiile în conformitate cu legislațiile și practicile naționale, iar prin *perioada de repaus* se înțelege orice perioadă care nu este timp de lucru.

27. Pentru aprecierea timpului de lucru, în sensul art. 2 pct. 1 din această directivă, lucrătorul trebuie să fie la dispoziția angajatorului în acest timp. Factorul determinant este faptul că lucrătorul este obligat să fie, fizic, la locul determinat de către angajator și să rămână la dispoziția acestuia pentru a putea efectua imediat, în caz de nevoie, prestațiile corespunzătoare.

28. Prin urmare, în opinia instanței de trimitere, pauza de masă stabilită peste programul de 8 ore pe zi reprezintă timp de muncă, dat fiind faptul că, în regulamentul intern, angajatorul nu a precizat modalitatea în care se va exercita această pauză, în condițiile în care, din cauza specificului locului de muncă, salariații sunt obligați să rămână în incinta locului de muncă, la dispoziția angajatorului și eventual să presteze diverse activități.

VII. Practica judiciară a instanțelor naționale în materie

29. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, din răspunsurile transmise de instanțele naționale, însoțite de practică judiciară și punctele de vedere teoretice exprimate de judecători, au rezultat două orientări:

— într-o opinie s-a considerat că, în lumina jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, pauza de masă reprezintă timp de lucru, fiind inclusă în timpul afectat angajatorului, astfel că reprezintă muncă suplimentară prin raportare la programul de lucru exercitat;

— într-o altă opinie s-a considerat că art. 134 din Codul muncii stabilește expres și neechivoc faptul că pauza de masă nu se include în durata timpului de muncă, decât în mod excepțional, dacă părțile au negociat astfel prin contractul colectiv de muncă sau angajatorul a stabilit diferit prin regulamentul intern.

30. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

31. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea formulată în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este inadmisibilă, nefiind întrunite condițiile de admisibilitate prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

32. Prin sesizarea de față, întemeiată pe dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile asupra următoarei chestiuni de drept: *dacă, în interpretarea dispozițiilor art. 111 și 134 din Codul muncii, timpul afectat pauzei de masă, neinclus în programul zilnic de 8 ore, poate fi considerat timp de muncă sau muncă suplimentară, dacă angajatorul nu a prevăzut acest timp de pauză în contractul individual de muncă, ci doar în regulamentul intern, fără a descrie în mod explicit modalitatea de exercitare a pauzei de masă, iar angajatul este în incinta unității angajatorului și la dispoziția acestuia.*

33. Dispozițiile art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 reglementează domeniul de aplicare a acestui act normativ, reprezentat de procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale ori de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/si cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, precum și procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie,

inclusiv cele rezultate din actualizarea, recalcularea, revizuirea drepturilor la pensie sau/si cele privind anumite prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice, indiferent de natura și obiectul proceselor, de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze.

34. Litigiul dedus spre judecată instanței de trimitere nu se circumscrie însă acestui domeniu specific de reglementare, instanța nefiind investită cu soluționarea unei cereri privind stabilirea și plata unor drepturi salariale ale personalului plătit din fonduri publice.

35. Salarizarea personalului plătit din fonduri publice este reglementată de Legea-cadru nr. 153/2017, iar în anexele la această lege-cadru, numerotate de la I la IX, sunt incluse, în scop de sistematizare, o serie de familii ocupaționale de funcții bugetare [„*Învățământ*” (anexa nr. I), „*Sănătate și asistență socială*” (anexa nr. II), „*Cultură*” (anexa nr. III), „*Diplomație*” (anexa nr. IV), „*Justiție*” și *Curtea Constituțională* (anexa nr. V), „*Apărare, ordine publică și securitate națională*” (anexa nr. VI), „*Administrație*” (anexa nr. VIII) și *funcțiile de demnitate publică* (anexa nr. IX)].

36. Reclamanții din dosarul înregistrat pe rolul instanței de sesizare ocupă posturi de execuție, respectiv sunt angajați în cadrul Companiei Naționale de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A. — Sucursala Regională de Căi Ferate Galați, neîncadrându-se în niciuna dintre familiile ocupaționale enumerate mai sus.

37. În anexa nr. VII la Legea-cadru nr. 153/2017 sunt incluse reglementări specifice personalului din autoritățile și instituțiile publice finanțate integral din venituri proprii, aflate în subordinea, sub autoritatea, în coordonarea Guvernului, a ministerelor și a celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale, din cele aflate în coordonarea prim-ministrului, precum și din cele aflate sub controlul Parlamentului.

38. Compania Națională de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A. nu are calitatea de autoritate ori instituție publică, ci este organizată sub forma juridică a unei societăți pe acțiuni.

39. Din analiza cadrului legislativ care reflectă modalitatea în care a fost înființată Compania Națională de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A. rezultă că, prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 834 din 9 septembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998*), s-a decis ca Societatea Națională a Căilor Ferate Române să fie reorganizată, prin divizare, într-o companie națională, în societăți naționale și societăți comerciale.

40. Articolul 47 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998 prevede că aceste entități noi sunt: Compania Națională de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A., al cărei obiect de activitate, în principal, este administrarea infrastructurii feroviare; Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă — „C.F.R. — Marfă” — S.A., care are, în principal, ca obiect de activitate efectuarea transportului feroviar public de mărfuri; Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători — „C.F.R. — Călători” — S.A., care are, în principal, ca obiect de activitate efectuarea transportului feroviar public de călători; Societatea de Administrare Active Feroviare — „S.A.A.F.” — S.A., al cărei obiect de activitate, în principal, este administrarea excedentului de active rezultat din divizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române și Societatea de Servicii de Management Feroviar — „S.M.F.” — S.A., care are, în principal, ca obiect de activitate asigurarea serviciilor financiar-contabile, administrarea creditelor externe și asigurarea serviciilor juridice.

41. Articolul 49 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998 a impus necesitatea emiterii de hotărâri ale Guvernului care să reglementeze organizarea și funcționarea companiei naționale, a societăților naționale și a celor comerciale prevăzute la art. 47 din aceeași ordonanță de urgență. În aplicarea acestui text a fost adoptată Hotărârea

Guvernului nr. 581/1998 privind înființarea Companiei Naționale de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A. prin reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, care în art. 1 stabilește că forma de organizare a Companiei Naționale de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A. este aceea de „societate comercială pe acțiuni”, iar în art. 6 și 7 prevede că scopul înființării acestei companii naționale este desfășurarea activităților de interes public național în vederea realizării transportului feroviar public și a satisfacerii nevoilor de apărare a țării, asigurând funcționarea infrastructurii feroviare publice.

42. Analiza dispozițiilor art. 22 alin. (2) și (3) din Hotărârea Guvernului nr. 581/1998 relevă faptul că veniturile Companiei Naționale de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A. provin din tariful de utilizare a infrastructurii, din chirii și din valorificarea, la intern și la export, a deșeurilor refolosibile rezultate din reparații, demolări, casări de bunuri aflate în patrimoniu și din alte activități proprii, venituri care sunt folosite pentru acoperirea cheltuielilor de funcționare a infrastructurii feroviare publice, fiind destinate, între altele, și plății salariilor personalului angajat.

43. Alineatul (6) al art. 22 din Hotărârea Guvernului nr. 581/1998 stabilește în mod explicit că sumele alocate de la bugetul de stat se utilizează exclusiv pentru acoperirea cheltuielilor de investiții, modernizări, dezvoltări, reparații capitale, lucrări ocazionate de repunerea în funcțiune a

infrastructurii feroviare publice, afectată ca urmare a unor calamități naturale sau dezastre, precum și pentru investiții, pentru realizarea proiectelor de importanță națională care asigură integrarea României în sistemul de transport european.

44. Totodată, în art. 24 al Hotărârii Guvernului nr. 581/1998 se stabilește că personalul necesar desfășurării activității Companiei Naționale de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A. beneficiază de drepturile de salarizare și celelalte drepturi de personal prevăzute în contractul colectiv de muncă, drepturi de salarizare care sunt stabilite de către consiliul de administrație pentru personalul de conducere și prin contractul colectiv de muncă pentru personalul de execuție, actul normativ excluzând astfel alocarea de fonduri publice pentru acoperirea cheltuielilor cu salariile personalului angajat de această companie națională.

45. În concluzie, întrucât salariile angajaților Companiei Naționale de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A. sunt stabilite prin negociere directă în baza contractului colectiv de muncă și a contractului individual de muncă, fiind exclusă, prin lege, alocarea de fonduri publice pentru plata acestor salarii, finanțarea lor fiind realizată exclusiv din veniturile private ale societății, se constată că nu sunt întrunite premisele prevăzute de dispozițiile art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

46. Ca atare, litigiul nu se încadrează în acest domeniu specific de reglementare, întrucât instanța de trimitere nu a fost investită cu soluționarea unei cereri privind stabilirea și plata unor drepturi salariale ale personalului plătit din fonduri publice, astfel încât sesizarea este inadmisibilă.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 288/121/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

În interpretarea dispozițiilor art. 111 și 134 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, timpul afectat pauzei de masă, neinclus în programul zilnic de 8 ore, poate fi considerat timp de muncă sau muncă suplimentară, dacă angajatorul nu a prevăzut acest timp de pauză în contractul individual de muncă, ci doar în regulamentul intern, fără a descrie în mod explicit modalitatea de exercitare a pauzei de masă, iar angajatul este în incinta unității angajatorului și la dispoziția acestuia.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 19 mai 2025.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

